

[Bente Juncker]

sigt til at give gevinst på kortest mulig tid. Det er der ikke noget principielt forkert i, men det ville være katastrofalt at gøre det alene.

Professor Ole Maaløe siger tingene meget ligeud for grundforskningens vedkommende i en artikel i Politiken den 15. april 1984:

»I grundforskningen kan man kun gøde jorden, så de ukendte spirer får mulighed for at folde sig ud. Det er et lotteri, men der er store gevinster, som med garanti kommer ud på et eller andet tidspunkt, og vil man have del i gevinsterne, må man spille med.«

Ja, det er som en bankkonto: ingen indskud – intet udbytte. CD er helt enig i professor Maaløes udlægning og også i undervisningsministerens mere konkrete konstatering af, at forskningen, især grundforskningen, fordi den er grundlaget for den mere anvendelsesorienterede forskning, er en forudsætning for videreudvikling af erhvervslivet og dermed medvirkende til forbedring af konkurrenceevnen og økonomien i det hele taget.

Ministeren erkender, hvor vigtig grundforskningen er, og at der må gøres en indsats for at sikre en rimelig balance mellem grundforskning og anvendt forskning. Dette sammen med en forøget forskningskvalitet udgør hovedsigtet med regeringens forskningspolitiske planer. CD slutter op herom og vil gerne medvirke aktivt til, at forskningen får den livgivende indsprøjtning, der er behov for, og det gælder ganske særligt grundforskningen.

For at sikre kvalitet og fornyelse har regeringen allerede taget initiativer. Ifølge investeringsfremmeprogrammet fra 1982 skulle der over en 5-årig periode tildeles 25 forskningsprofessorater – 1983 var undtaget – og der kunne derfor udnævnes 10 såkaldte superprofessorer af undervisningsministeren den 10. maj 1984. Disse har nu via stipendier mulighed for en koncentreret forskningsindsats uden andre forpligtelser i 5 år. Der er her tale om støtte til talentet, et initiativ, der er helt nødvendigt, hvis dansk forskning skal gøre sig håb om at bevare talentfulde og højt kvalificerede forskere i Danmark.

Fornyelsen af forskerbestanden har været truet på grund af den pukkel, der er opstået i forskernes aldersfordeling. Derfor udfærdigedes forskerrekruiteringsplanen, som nu efter tilslutning fra de berørte organisationer kan forelægges folketingets finansudvalget.

Planen om oprettelse af 1.100 rekrutteringsstillinger over 10 år udgør det vigtigste element i bestræbelserne på at imødegå de uheldige konsekvenser af det store indtag af lektorer i tiåret fra 1965 til 1975. Ud over rekrutteringsstillingerne skal en øget forskermobilitet nationalt såvel som internationalt være med til at styrke fornyelse og dynamik inden for et system, hvor samhørigheden mellem forskning og højere undervisning stadig er gældende.

Inden for de enkelte områder af grundforskning udgør humaniora et særligt problem, og CD anser det for rigtigt, når ministeren ønsker at iværksætte et forskningsprogram for disse. Humaniora er et eksempel på et område, hvor planredegørelsen direkte opfordrer til at fastholde forskning, selv om undervisningen nedskæres. I en højteknologisk tidsalder er det vigtigere end nogen sinde at holde fast i en humanistisk forskning på trods af de vanskeligheder, der i øvrigt er på området. Et teknologisk avanceret samfund skal også være et menneskeligt godt samfund, og som bidrag til det sidste har netop det humanistiske felt sin store berettigelse.

CD lægger som regeringen vægt på forøgelse af forskingssamarbejdet mellem den offentlige og den private sektor, helt i overensstemmelse med planredegørelsen. Her peges bl.a. på behovet for bedre kontraktforskningsregler. Ifølge ministerens redegørelse er det meningen at give sektorforskningen større uafhængighed, og det vil betyde friere konkurrence, et godt incitament til at stille mod større kvalitet.

Et særdeles væsentligt forslag til forskningspolitikken tilrettelæggelse bidrager planredegørelsen med gennem ønsket om et samlet forskningsbudget samt efterfølgende evaluering af udvalgte områder. Man kan undre sig over, at et statsligt forskningsbudget ikke allerede findes, men må tilslutte sig, at der nu tages skridt hertil af undervisningsministeren.

Som afslutning vil jeg godt fremhæve det punkt i bilaget til ministerens redegørelse, der omhandler forskningsbibliotekerne. Disse har ganske fundamental betydning som arbejdsredskab for al forskning og højere undervisning, og vi er meget tilfredse med, at kulturministeren foreslår samarbejdet mellem disse biblioteker udbygget.